

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Sztuka naskalna: przeszłość i teraźniejszość

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia - przedmioty do wyboru		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 19ARLPWS.1100000KU.16018.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Andrzej Rozwadowski		
Prowadzący zajęcia	Andrzej Rozwadowski		
Okres Semestr zimowy	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem wykładu jest zaznajomienie studentów ze złożonością fenomenu tradycji wykonywania malowideł i rytów naskalnych, zarówno jako źródeł archeologicznych, jak i ich współczesnego znaczenia i ich obecności w różnych dyskursach humanistycznych. Wykład zaznajamia z chronologicznym, tematycznym i przestrzennym zróżnicowaniem sztuki naskalnej w skali światowej. Omawiając poszczególne regiony studenci zdobywają wiedzę na temat różnych koncepcji interpretacyjnych i ich znaczenie dla globalnego rozumienia tych zabytków. Oprócz znaczenia sztuki naskalnej dla poznania pradziejowej kultury człowieka, wykład zaznajamia studentów także z jej współczesnym znaczeniem w aktualnie dziejących się procesach społeczno-kulturowych. Wszystkie tematy omawiane są na bogato ilustrowanych przykładach z różnych rejonów świata.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna i rozumie miejsce i znaczenie archeologii sztuki naskalnej w systemie nauk humanistycznych oraz jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną .	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02	Kolokwium ustne
W2	Zna problematykę z zakresu szczegółowej wiedzy dotyczącej archeologii sztuki naskalnej.	ARL_K1_W02, ARL_K1_W03	Kolokwium ustne
W3	Zna i rozumie powiązania archeologii sztuki naskalnej z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych i społecznych.	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02, ARL_K1_W03	Kolokwium ustne
W4	Zna i rozumie podstawowe metody w zakresie analizy i interpretacji sztuki naskalnej.	ARL_K1_W04	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu archeologii sztuki naskalnej.	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03, ARL_K1_U04	Kolokwium ustne
U2	Potrafi formułować opinie o sztuce naskalnej jako źródle archeologicznym, z różnych okresów i wybranych regionów na podstawie wiedzy naukowej	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03, ARL_K1_U04	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotów do prawidłowej identyfikacji i rozstrzygania wyzwań związanych z wykonywaniem zawodu archeologa.	ARL_K1_K03	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie: organizacja badań na świecie – struktury, organizacje, publikacje; sztuka naskalna jako dyskurs interdyscyplinarny, problem definicji.	W1, U2	Wykład
2.	Europa – od paleolitycznych malowideł jaskiniowych poprzez późniejsze tradycje. Główne koncepcje interpretacji sztuki paleolitycznej i jej/ich znaczenie dla studiów nad sztuką naskalną w skali globalnej.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Wykład
3.	Afryka jako przykład odejścia od kolonialnych paradygmatów i odkrycia potencjału interpretacyjnego źródeł etnohistorycznych. Znaczenie nowej szkoły badawczej zapoczątkowanej w Afryce Południowej.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Ameryka – tradycje poszukiwań wizyjnych i znaczenie danych etnologicznych dla rozumienia wizerunków naskalnych.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Wykład
5.	Azjatycka Syberia jako ojczyzna (?) szamanizmu. Archaiczność szamanizmu przez pryzmat sztuki naskalnej i rola sztuki naskalnej w krystalizacji archeologii szamanizmu.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Wykład
6.	Australia – najdłuższa tradycja komunikacji wizualnej i znaczenie sztuki naskalnej dla współczesnych Rdzennych Mieszkańców Australii.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Wykład
7.	Inspiracje sztuką naskalną w sztuce współczesnej.	W1, W3, U2, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Obecność na wykładach, zaliczenie kolokwium ustnego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Archeologia Żywa 2020, nr 1 (75) styczeń-marzec – cały numer.
2. Chippindale, C. & P.S.C. Taçon (eds) 1998. The Archaeology of Rock-Art. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Rozwadowski, A. 2009. Obrazy z przeszłości. Hermeneutyka sztuki naskalnej. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
4. Whitley, D.S. 2005. Introduction to Rock Art Research. Walnut Creek: Left Coast Press.

Dodatkowa

1. Blundell, G., C. Chippindale & B. Smith (eds) 2016. Seeing and Knowing: Rock Art with and without Ethnography. Johannesburg: Wits University Press.
2. Clottes, J. i D. Lewis-Williams 2009. Prehistoryczni szamani: trans i magia w zdobionych grotach. Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
3. David B. and I.J. McNiven (eds) 2018. The Oxford Handbook of the Archaeology and Anthropology of Rock Art. Oxford: Oxford University Press.
4. Lewis-Williams, J.D. & S. Challis 2011. Deciphering Ancient Minds: The Mystery of San Bushman Rock Art. New York: Thames & Hudson.
5. Rozwadowski, A. & J. Hampson (eds) 2021. Visual Culture, Heritage And Identity: Using Rock Art to Reconnect Past And Present. Oxford: Archaeopress.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30

Czytanie wskazanej literatury	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do określenia priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania związanego z archeologią, a także prawidłowej identyfikacji i rozstrzygania wyzwań związanych z wykonywaniem zawodu archeologa
ARL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, rozpoznawać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować źródła z wykorzystaniem metod stosowanych w archeologii; przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich znaczeń, kontekstu społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym
ARL_K1_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie: a) formułowania problemów badawczych, b) przeprowadzenia ich analizy poprzez dobór metod i narzędzi badawczych w celu c) rozwiązywania problemów badawczych, a następnie d) opracowania i prezentacji ich wyników; samodzielnie, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
ARL_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu archeologii
ARL_K1_U04	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułować wnioski i opinie o źródłach archeologicznych z różnych okresów i wybranych regionów, na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętnie przygotowywać opracowania w różnych formach
ARL_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie archeologii w systemie nauk (zwłaszcza nauk humanistycznych) oraz jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną; powiązania archeologii z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, ścisłych, przyrodniczych i społecznych
ARL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię, teorie, metodologię i metody z zakresu archeologii
ARL_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie problematykę z zakresu szczegółowej wiedzy dotyczącej archeologii pradziejowej, średniowiecznej i historycznej lub orientalnej i antycznej; główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie archeologii
ARL_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie metody w zakresie gromadzenia, zarządzania i przetwarzania archeologicznych zasobów źródłowych oraz analizy i interpretacji tych zasobów, specyficznych dla rozmaitych tradycji, teorii lub szkół badawczych archeologii (prahistorii)